

01-01-2024

Enquête over toegankelijkheid parken een enorm succes.

De enquête over toegankelijkheid van parken, uitgezet door Kenniscentrum Groen & Handicap heeft een enorme respons opgeleverd. Dit geeft overduidelijk aan hoeveel behoefte er is aan een "rondje parken". Wij willen natuurlijk iedereen bedanken voor de opmerkingen, goede suggesties, mogelijke oplossingen enz. enz. Uit de antwoorden blijkt ook hoeveel teleurgestelde mensen er zijn, de ervaring dat er niet naar mensen wordt geluisterd, waardoor er frustratie ontstaat. Het is jammer dat er niet meer gebruik wordt gemaakt van mensen uit de doelgroep. De opmerkingen die bij de enquête zijn gemaakt, zijn in rubrieken ingedeeld. Op elke opmerking is vanuit Groen & Handicap een reactie gegeven. Daarnaast hebben wij met een kleur aangegeven wat met de opmerking wordt gedaan. Uit dit onderzoek blijkt ook dat er veel behoefte is om in het begin van een project mensen uit de doelgroep erbij te betrekken, waardoor je met een veel beter plan komt. Wij willen dan ook nogmaals iedereen bedanken voor het enthousiasme en de inzet om ons te helpen om tot een goed plan te komen.

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen		Toepassen	
		Is al onderdeel van de richtlijn	Discussiepunt
Inhoudelijk		Opnemen in Handboek	Niet toepassen
1.	De definitie van openbaar park ontbreekt.	Klopt, wij gaan een definitie schrijven en opnemen	
2.	Geschikt en toegankelijk dienen nader omschreven te zijn.	Juiste opmerking, wij gaan definitie schrijven en opnemen zie ook Handboek voor toegankelijkheid	
3.	Geef minimaal aan wat de oppervlakte van een openbaar park moet zijn.	Het gaat ons niet om de oppervlakte van het park. Het gaat om alle parken	
4.	Uitgangspunt kan zijn dat er een park is binnen een bepaalde afstand, waar je zonder extra vervoer heen kunt.	De richtlijn kan op alle parken worden toegepast. Wij presenteren deze richtlijn aan gemeenten voor de parken waar gemeenten verantwoordelijk voor zijn, daarom geven we geen afstand aan.	
5.	Wellicht moet er onderscheid gemaakt worden tussen kleine lokale parken en grote (1 park voor een stad) parken, daar zou horeca met parkeer plaatsen en toiletten aanwezig moeten zijn.	Het gaat ons om alle parken en groenvoorzieningen. We zullen wel opnemen dat de aanwezigheid van toegankelijke horeca met een rolstoeltoegankelijk toilet en een algemene gehandicapten parkeerplaats de voorkeur heeft en wordt aanbevolen.	
6.	Deze enquête is veel te tendentius; te veel modelvoorzieningen maakt een park onnatuurlijk.	Het gaat om een richtlijn die als basis kan dienen voor een visie van gemeenten op de bruikbaarheid van parken en groenvoorziening binnen de gemeentegrenzen. Dit is zeker niet tendentius.	
7.	Top down werken (richtlijn) heeft zich door de jaren heen negatief bewezen. Het is veel effectiever om regionaal ambassadeurs met goede communicatieve vaardigheden te verzamelen die zich zichtbaar maken bij de gemeente zodat ze op termijn op voorhand betrokken worden bij te ontwikkelen plannen. Dan kan er aan de voorkant meegepraat worden waar je per situatie kan bekijken wat realistisch is. Stop met vechten en ga samenwerken.	Deze enquête is zeker niet top down bedoeld. Wij stellen iedereen in de gelegenheid te reageren en voorstellen te doen. De richtlijn zelf is een richtlijn en het is aan beheerders van parken en groenvoorziening deze wel of niet toe te passen. Wij ondersteunen iedereen, door het beschikbaar stellen van onze kennis om actief te zijn bij planontwikkelingen.	

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen
			Is al onderdeel van de richtlijn
			Discussiepunt
			Opnemen in Handboek
			Niet toepassen
	Ommetjes		
8.	Maak het aandeel toegankelijke ommetjes enzovoort afhankelijk van de grootte van het park.	Goede suggestie, dit nemen wij mee en als wens over.	
9.	Voor kleinere gemeenten, maar ook grotere is de overgang van stad naar platteland van wezenlijk belang om ommetjes te maken die veilig en toegankelijk zijn.	Helemaal mee eens, maar is vanzelf al een onderdeel van de richtlijn.	
	Paden (veiligheid)		
10.	Geen gedeelde paden met fietsers of fietsers weren.	Mee eens, maar is al een onderdeel van de richtlijn.	
11.	Niet op openbare wegen in parken ook fietsers laten rijden	Mee eens, maar is al een onderdeel van de richtlijn	
12.	Weinig of geen kruisend verkeer als mountainbikeroutes, paardenpaden, autoluw.	Veilige en toegankelijke oversteken/kruisingen van de toegankelijke paden nemen we mee.	
13.	Vijvers veilig bereikbaar zijn.	Dit nemen wij als suggestie en als wens over.	
14.	Voor de veiligheid van de bezoekers in de wintermaanden goede verlichting in een park.	Dit nemen wij als suggestie en als wens over.	
15.	Op eenzame plaatsen een camera plaatsen.	Dit is een voorstel waar elke gemeente zijn eigen ideeën over heeft en past nu niet in deze richtlijn.	
	Paden (bruikbaarheid)		
16.	Ook buiten het park in de toegangspaden toegankelijke oversteekplaatsen die zodanig verlaagd zijn dat iedereen met een rolstoel zelfstandig het park bereiken kan.	Helemaal mee eens, maar is al een onderdeel van de richtlijn.	
17.	17.1.	Bij toegang tot het park zijn geen toegangspoortjes, die voor iemand met een beperking hinder geven.	Mee eens, maar is al een onderdeel van de richtlijn.
	17.2.	Vaak zijn er hekken om fietsers te weren, maar daardoor worden ook rolstoelers geweerd!!	Mee eens, is erg frustrerend voor mensen met een beperking, maar is al een onderdeel van de richtlijn.
	17.3.	De ruimte tussen de hekjes is soms te krap om een park in te kunnen.	Zie vorige opmerking, maar is al een onderdeel van de richtlijn.
	17.4.	Ik mis een heel belangrijk punt van aandacht: vaak zijn parken en gebieden afgeschermd met ontoegankelijke poorten, deuren, trapjes, wildroosters om parken te betreden. Vooral van die u-vormige beugels die je moet draaien zijn onneembare poorten, net als twee hekken die versprongen ten opzichte van elkaar staan en de draai is te krap of de doorrij ruimte is te klein.	Zie opmerking bij 17.2, maar is al een onderdeel van de richtlijn.
	17.5.	Kom regelmatig op wandelpaden paaltjes waar voetgangers door kunnen maar een rolstoel niet.... Ik ervaar dat als super ondoordacht.	Zie opmerking bij 17.2, maar is al een onderdeel van de richtlijn.

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen
			Is al onderdeel van de richtlijn
			Discussiepunt
			Opnemen in Handboek
			Niet toepassen
18.		Aanpassen van toegang van parken zodat er geen crossende scooters en motoren door kunnen zodat mensen de kans lopen om omver gereden te worden	Uw opmerking is juist. In de richtlijn wordt opgenomen dat allen kruisingen van de voetpaden met rijbanen voor fietsers en auto's toegankelijk en veilig moeten zijn.
19.		Zorg voor brede paden zodat je naast elkaar kunt lopen en dan elkaar nog kunt passeren.	De richtlijn stelt de algemene voorzieningen vast die nodig zijn. De richtlijn verwijst voor maten en technische details naar het handboek Samen Op Pad en naar de Europese norm voor toegankelijkheid. Het belang van brede paden zullen wij opnemen in ons handboek Samen Op Pad
20.		Een strook voor rolstoelers naast een onverhard pad voldoet voldoende.	
21.	21.1.	Naast toegankelijke paden moeten er bij mooie doorkijkjes ook toegankelijke rustige sta plekken zijn buiten het centrale pad. Als pechhavens op de snelweg. Zodat je ook rustig even kan blijven staan kijken zonder dat je de doorgang belemmerd voor anderen.	Hele goede suggesties, In ons handboek Samen Op Pad zullen wij meer aandacht vragen om bij de inrichting meer rekening te houden met de beleving van het park in samenhang met fysieke beperkingen.
	21.2.	Realiseer je dat de zichtlijn vanuit een rolstoel lager is dan die van een lopend iemand. Zorg dus voor lage gedeeltes in de begroeiing, voor voldoende doorkijkjes langs de wandelpaden en eventuele waterkant.	
	21.3.	Bloemborders moeten ook bereikbaar voor de rolstoel zijn.	
22.	22.1.	Voor een elektrische rolstoel, met kleine wielen, zijn geëffende paden heel belangrijk.	Mooie opmerkingen en suggesties voor de paden. Afwerking van de paden is onderdeel van de richtlijn. De richtlijn verwijst voor maten en technische details naar het handboek Samen Op Pad en naar de Europese norm voor toegankelijkheid.
	22.2.	Met strakke betonpaden realiseren we een vlak pad, waar geen wortelgroei doorheen komt.	
	22.3.	Hoewel minder mooi, dan grind- of zandpad, hier een pleidooi voor meer asfaltvoetpaden.	
	22.4.	Het zou fijn zijn wanneer paden verhard zijn. Asphalt of hardzand (zoals kasteeltuinen in Frankrijk hebben)! En dat grind en houtsnippers op paden gemeden wordt!	
23.	23.1.	Toegankelijke paden moeten ook tijdens nat weer nog steeds berijdbaar zijn.	
24.	24.1.	Wat betreft paden: losse en mulle 'verharding' is nogal eens een crime.	
	24.2.	Geen onverharde paden of paden met kleine kiezelsteentjes meer	
	24.3.	Geen grindpaden zou al veel schelen	
25.		Men is nu geneigd om grasbetontegels neer te leggen met de gladde kant naar boven voor een mooi groen aanzicht. Grasbetontegels zijn ontoegankelijk voor mensen met diverse beperkingen, maar ook kleine kinderen.	

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen
			Is al onderdeel van de richtlijn
			Discussiepunt
			Opnemen in Handboek
			Niet toepassen
26.	Ik kom regelmatig tegen dat er in heuvelachtig gebied dwarsbalken op het pad liggen om het zand op z'n plaats te houden. Na verloop van tijd veranderd dat in opstapjes die niet meer met een rolstoel te nemen is.		
27.	Trappen vermijden		
28.	Net dit weekend een band van mijn scootmobiel lek gereden op een <i>nieuw schelpenpad, te scherp materiaal bleek...</i>		
29.	Bruggen moeten rolstoeltoegankelijk zijn.		
Paden (onderhoud)			
30.	Zorg voor voldoende afvalbakken, zodat afval niet gaat zwerven en je er je wielen van kapot rijdt of er over struikelt (bij slecht zicht).	Dit is geen algemeen probleem en Gemeentes hebben daar verschillende visies op. Dit hoort niet in deze richtlijn. Als wij klachten ontvangen, zullen wij daar aandacht aan besteden in onze nieuwsbrieven.	
31.	Kuilen of gaten in het wegdek sneller gemaakt.	In de richtlijn stellen wij dat voor de toegankelijke paden een onderhoudsplan moet worden opgesteld. Dit plan moet borgen dat kuilen en gaten sneller gerepareerd worden.	
32.	Ook wenselijk dat naast stevige en egale paden de takken van struiken en bomen niet over de paden hangen		
33.	33.1. Goed onderhoud zodat afvallend blad niet glad maakt of de weg onzichtbaar.		
	33.2. Vaker in de herfst bladeren van de weg af halen.		
Toilet (rolstoel)			
34.	34.1. Ik zou in de richtlijn een rolstoel toegankelijke toilet op maximaal 100 m vanaf het begin van het rolstoeltoegankelijke pad willen zien worden opgenomen, dus niet 500 m.	Openbare parken hebben een beperkte grootte waardoor loopafstanden beperkt zijn.	
	34.2. Ik vind de 500 meter grens lastig. Ik vind het nogal een behoorlijke afstand om "even" af te leggen naar een toilet. Je bent zo een half uur verder als je de hele 500 meter moet afleggen en moet plassen. Aan de andere kant, het is beter als dat het nu is, zeker in kleinere openbare parken. Bij ons in de wijk zou het ene centrale toilet in het wijkcafé voldoende zijn als het maar op 1 punt van het park 500 meter verwijderd hoeft te zijn... Afstand is dan 500 meter	Wij staan ervoor open om de afstand te wijzigen. 500 m lijkt ons nu een haalbare en realistische afstand. 1 km lijkt ons te veel.	
	34.3. Sommige toiletten liggen soms verder dan 500 meter afstand en zijn soms slecht toegankelijk voor mensen met beperkingen en scootmobielen.		
	34.4. Afstand ook wel verruimd naar 1 km. toilet heb ik liever schoon & compleet als erg dichtbij.		
35.	Ik dacht aan 2 rolstoeltoegankelijke toiletten op een afstand van 500 meter zodat mensen in een rolstoel op elkaar hoeven niet lang op elkaar te wachten.	Wanneer 2 toiletten zich op 500 m afstand van elkaar bevinden kun je niet zien of er één bezet is. Dit argument vervalt dus.	

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen	
			Is al onderdeel van de richtlijn	
			Discussiepunt	
			Opnemen in Handboek	
			Niet toepassen	
36.	36.1.	Wanneer er toiletten zijn dan ook een rolstoeltoegankelijk toilet.	We hebben de aanwezigheid van toiletten en een rolstoeltoegankelijk toilet als zeer wenselijk opgenomen. Het lijkt ons onuitvoerbaar om in elke situatie een toilet te eisen, daarom geven wij aan dat dit zeer wenselijk is. In het handboek Samen Op Pad zullen wij extra aandacht besteden aan het belang van de aanwezigheid van toiletten.	
	36.2.	Wanneer er een of meer toilet aanwezig is moet er minimaal 1 rolstoel toegankelijk zijn.		
37.	37.1.	Ik vind dat niet elk park een toilet hoeft te hebben, maar wel dat ALS er een toilet is, dat dat dan een toegankelijk toilet moet zijn.		
	37.2.	Niet alle parken hebben toiletgebouwen. Dan zijn deze punten onhaalbaar.		
	37.3.	Niet ieder park hoeft een toilet te hebben, dus ook geen aangepast toilet. Stadsparken, parken in woonwijken zijn er veelal voor de buurt. Dan kan men thuis het sanitair gebruiken.		
38.		Als er geen algemene toiletten zijn, dan hoeft er niet speciaal een rolstoeltoegankelijk toilet geplaatst te worden.		
39.		Voor elk klein park een rolstoeltoegankelijk toilet is niet haalbaar, bordjes waar het dichtstbijzijnde toilet is wel.	Een goed suggestie, bewegwijzering nemen wij op in de richtlijn.	
40.		Toilet in buitengebied is nogal vandaal gevoelig dus lastig als het niet schoon of kapot is. Eventueel iets meer reikwijdte van een kilometer ? en cameratoezicht ? Mogelijk deur die middels app ontsloten kan worden	Een toilet is alleen bruikbaar als het schoon is. In de richtlijn nemen we een tekst over schoonmaken en controle op.	
41.		Bij openbare toiletten: geen Dixi en ruim genoeg voor mensen die in een grote elektrische rolstoel zitten. Beiden zaken zijn jullie vast bekend.	Een rolstoeltoilet moet volgens de richtlijn aan het Handboek Voor Toegankelijkheid voldoen. De huidige Dixi's voldoen daar niet aan. Dit is al een onderdeel van de richtlijn	
42.		Dat je bij rolstoel toegankelijk toilet ook echt voorrang krijgt.	De richtlijn gaat over het inrichten van parken en groengebieden en niet over gebruiksregels van toiletten. Dit zou bij leder(in) aan de orden moeten worden gesteld.	
43.		Ik zie steeds meer toiletten in de horeca en in het openbaar dat ze standaard toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers en dus ook voor niet-rolstoelgebruikers. Het zou eigenlijk de norm moeten zijn. Eerst een voor iedereen toegankelijk toilet.	Voor nieuwe gebouwen is dit al de norm. Dit zou structureel geregeld moeten worden bijvoorbeeld in wetgeving. Daar gaat het VN-Verdrag over. In de richtlijn verwijzen wij naar het Handboek Samen Op Pad, daar pleiten wij voor toegankelijke horeca bij parken en natuurgebieden.	
44.		Rolstoeltoegankelijke toilet moet ook bereikbaar zijn met scootmobiel.	Een rolstoeltoilet moet volgens de richtlijn aan het Handboek Voor Toegankelijkheid voldoen. Dit is al een onderdeel van de richtlijn	
45.		Rolstoeltoegankelijke toilet voorzien van verzorgingsplateau voor volwassenen. Die zijn er nauwelijks in NL. Mooie kans dat op de kaart te zetten!	Onbekend: Bij ons is niet bekend hoe een verzorgingsplateau voor volwassenen er uit ziet.	
		Banken		
46.		Bankjes midden op een grasveld zonder paadje erheen bijv. kunnen een rolstoelinham hebben, maar dan kun je er als roller nog steeds niet komen...	De opmerkingen over de bankjes herkennen wij van al onze schouwen. Daarom is in de richtlijn opgenomen dat er voldoende zitgelegenheid moet zijn en dat deze bereikbaar en bruikbaar moet zijn.	

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen
			Is al onderdeel van de richtlijn
			Discussiepunt
			Opnemen in Handboek
			Niet toepassen
47.		Er moeten ook voldoende rustplekken(banken) zijn	
48.	48.1.	Wat meer bankjes	
	48.2.	Voldoende rustplaatsen met keuze zon/schaduw.	
	48.3.	In ieder park of recreatiegebied zou ook genoeg plek moeten zijn om te kunnen zitten. Vooral mensen met rugklachten en artrose hebben plek nodig om te kunnen rusten.	
49.	49.1.	Banken altijd met leuningen en op juiste hoogte.	
	49.2.	Bij de bankjes: graag met leuningen zodat mensen die moeilijk op kunnen staan daar gebruik van kunnen maken.	
50.		zitbankjes. ook 1 persoons (die vallen niet erg op zwart staalbank.op 1 poot)	
Parkeerplaatsen			
51.	51.1.	Ik denk eerder aan parkeren en toilet binnen 100 meter van de ingangen(en) van een park.	Opgenomen in de richtlijn: 'Deze algemene gehandicapten parkeerplaats bevindt zich bij voorkeur direct naast een toegankelijke ingang van het park'.
	51.2.	Ik zou in de richtlijn een algemene gehandicapten parkeerplaatsen op maximaal 100 m vanaf het begin van het rolstoeltoegankelijke pad willen zien worden opgenomen, dus niet 500 m.	
	51.3.	Er moeten dichtbij parkeerplaatsen zijn. Veel mensen zijn beperkt, lopen met kruk(ken) en dan ben je al blij als je 100 meter zou kunnen lopen. Vaak kan dat niet eens.	
	51.4.	Ik vind de afstand tot een algemene gehandicapten parkeerplaats te groot; beter lijkt me 100 tot max. 250 meter afstand van 500 meter is al een marathon	
	51.5.	Die 500 meter is voor sommigen nog rijkelijk ver. Denk hierbij aan het criterium voor de verstrekking van een GPK. En dan nog een ommetje zien te maken.	
	51.6.	Afstand ook wel verruimd naar 1 km	
	51.7.	Voor wie een ommetje doet met een rolstoel kunnen de algemene gehandicapten parkeerplaats en het openbare toilet ook best meer dan 500 m. weg zijn 1 km lijkt me een realistischer maximum afstand.	1 km voldoet niet aan de eisen die aan een algemene gehandicapten parkeerplaats in het Handboek Voor Toegankelijkheid worden gesteld.
	51.8.	Wat ik niet begrijp: Waarom moet er dichtbij een algemene gehandicapten parkeerplaats zijn als degene vervolgens in de rolstoel een paar kilometer door een park rolt? Ook hierin stel ik gelijkheid voor.	
52.		Niet alle parken hebben parkeerplekken. Dan zijn deze punten onhaalbaar.	Niets is onmogelijk, de beheerder en de wetgever zijn bepalend. Als zij de richtlijn voorschrijven dan zal er een algemene gehandicapten parkeerplaats moeten worden aangebracht.

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen
			Is al onderdeel van de richtlijn
			Discussiepunt
			Opnemen in Handboek
			Niet toepassen
53.	In Duitsland zijn bv algemene gehandicapten parkeerplaatsen een stuk breder. Dat maakt het uitpakken van o.a. mijn portable scootmobiel een stuk handiger en prettiger	We houden voorlopig het Handboek Voor Toegankelijkheid aan.	
54.	Ook handhaven op verkeerd parkeren op gehandicapten parkeerplaats is noodzakelijk, tegenwoordig staan er continu auto's zonder gehandicapten vergunning.	Mee eens maar geen onderwerp voor deze richtlijn.	
Voorzieningen (algemeen)			
55.	55.1. Voorzieningen zoals informatieborden en afvalcontainers vaak naast het verharde pad en daarmee onbereikbaar met rolstoel	Goede opmerkingen en suggesties over de voorzieningen. Gelukkig al onderdeel van de richtlijn.	
	55.2. Alle voorzieningen voor iedereen zoals speelveldjes moeten minimaal bereikbaar zijn.		
56.	56.1. Bij grotere parken met een horecagelegenheid moet de horecagelegenheid toegankelijk zijn.	Wij pleiten al in de richtlijn en in het handboek Samen Op Pad voor toegankelijke horeca met rolstoel toegankelijke toiletten.	
	56.2. Ooit horeca bekeken op toegankelijkheid, het was droevig gesteld.		
57.	57.1. Bij grotere parken met een horecagelegenheid moet bij de horecagelegenheid EHBO en reanimatiemateriaal beschikbaar zijn.	Mee eens, maar dit gaat iets te ver voor deze richtlijn. In ons handboek Samen Op Pad zullen wij dit onderwerp opnemen.	
	57.2. Medische (EHBO) ruimte voor nierpatiënten die buikspoeling willen doen		
Voorzieningen bezoekers met visuele beperking			
58.	Op stations zijn 'ribbel' banden aangelegd voor mensen die slecht zien. Die zijn er meestal niet in parken. Dus dat zou voor parken een idee zijn. Tegelijkertijd zijn die 'ribbel' banden bijzonder vervelend voor mensen met een rollator of scootmobiel, want je hobbelt veel. Dat geeft overlast (pijn in armen als je je rollator duwt, door het duwen van je rollator over de ribbels heen).	Klopt maar is al onderdeel van de richtlijn.	
Voorzieningen bezoekers met auditieve beperking			
59.	Ringleidingen of ondertiteling	De richtlijn gaat over de bruikbaarheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte buiten. Hier worden zelden of nooit voorzieningen voor slechthorenden toegepast. Is geen onderdeel van de richtlijn.	
Doelgroep			
60.	Mijn aanvulling is om paden en voorzieningen ook toegankelijk te maken voor mensen op een driewielers of andere aangepaste fiets. Als je met de fiets ergens naartoe gaat, ben ik niet in staat om in het park of zo te lopen. De rollator past niet achterop de driewielers. En met de rollator kan ik niet ver lopen i.v.m. mijn reuma.	Voor de vormgeving en maatvoering verwijst de richtlijn naar het handboek Samen Op Pad.	

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen
			Is al onderdeel van de richtlijn
			Discussiepunt
			Opnemen in Handboek
			Niet toepassen
61.	Voor grote parken met veel grind kan ook 1 bos/strandrolstoel het verschil maken.	Goede suggestie maar past niet in deze richtlijn.	
62.	Als tussenoplossing in parken waar geen fietspad is verplicht gratis uitleen van bosrollator en bosrolstoel met accu en joystick zodat je ook solo het park in kan (Off the road wheelsystems). De besturing kan ook achterop, voor wie niet meer zelf kan of wil rijden.		
63.	Ik vind dat er meer rekening moet gehouden worden met personen met een rolstoel zowel manueel als invalide scooters.	Begrijp helaas de vraag niet.	
Grazers			
64.	Scheiding van grote grazers met recreanten. Voor gehandicapten is het onmogelijk om 25 m (Hooglanders) of 50 m (taoussen & wisenten) afstand te bewaren	Grazers komen in het algemeen niet voor in Openbare parken en groenvoorzieningen.	
Hulphonden			
65.	Ruimte dat hulphonden mee kunnen, eventueel even los mogen lopen en afvalbakjes voor de poepzakken.	Goede opmerking, daarom nemen wij het ook op in de richtlijn, dat hulphonden niet geweerd mogen worden. Het wel of niet beschikbaar zijn van poepopvang zakjes valt buiten deze richtlijn.	
Evenementen en activiteiten in het park			
66.	Als er evenementen in het park gegeven worden er geen drempel opgeworpen door kabels en of leidingen die dwars over paden lopen. Beter er onder door.	Helemaal mee eens, maar de richtlijn beperkt zich tot de bruikbaarheid van het park en het groen. Voor evenementen zijn er andere richtlijnen.	
Communicatie/informatie			
67.	Zorg voor toegankelijke informatie over de route en/of het park	De opmerkingen over communicatie/informatie zijn heel begrijpelijk, want daar schort het nog weleens aan. Daarom is het al onderdeel van de richtlijn.	
68.	Inclusief is ook informatie in begrijpelijke taal. Dat kan NL zijn maar ook een andere taal of app met alle talen. En vergeet Braille, visueel beperkt kan goed overweg met een app.		
69.	Informatieborden zijn vaak naast het verharde pad geplaatst en daarmee onbereikbaar met rolstoel. ANWB-fietsroutes hebben dit probleem ook. Te vaak kom je met rolstoelfiets niet bij de routekaarten.		
70.	Vraag op plekken waar het niet anders kan dan een bord bij te plaatsen met verwijzing naar de (dichtstbijzijnde) toegankelijke entrees. Vaak helpt het ook als je gewoon info krijgt over hoe paden eraan toe zijn, niet alles hoeft geasfalteerd te zijn, maar als er een plattegrondje is (digitaal) met trapjes, stapjes, aantal treden, hellingen, modderpoelgevoelige plaatsen zodat eenieder kan inschatten wat haalbaar is.	Goede suggestie. Wordt opgenomen in de richtlijn.	

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen			Toepassen
			Is al onderdeel van de richtlijn
			Discussiepunt
			Opnemen in Handboek
			Niet toepassen
71.	Hoe toegankelijk een park voor gehandicapten is hangt ook veel af van de gewone bezoekers. Fietsen, bakfietsen wagentjes staan overal rond. Ik zit in een elektrische rolstoel en ben ook slechtziend. Mijn vrouw kijkt voor mij, gelukkig. Zij trekt mij vaak aan mijn arm als teken dat er een hindernis is. Echt ontzettend balen. Instructie borden zouden misschien helpen, misschien.	Wij begrijpen uw frustratie. De richtlijn verwijst naar het handboek Samen Op Pad en het Handboek voor Toegankelijkheid. De inrichtingseisen zijn duidelijk. Hier gaat het om handhaving en dat is geen onderdeel van deze richtlijn.	
72.	Het zou fijn zijn dat er bij routes aangegeven wordt wat de ondergrond is. Zo kan ik met mijn voorzetwiel op mijn rolstoel ook veel paden begaan, zolang er maar geen trappen of heel erg uitstekende boomwortels zijn. Dan kan iedereen bepalen of het pad voor hem toegankelijk genoeg is of niet. Zo is een bestraat pad niet per se nodig.	Wordt als suggestie opgenomen in de richtlijn.	
73.	Bij paden die niet of moeilijk toegankelijk zijn dit aan het begin van het pad aangeven dmv bordje		
74.	Indien paden die op het eerste gezicht toegankelijk zijn en vervolgens niet toegankelijk zijn, aanduiden met "niet toegankelijk voor rolstoel" of het omgekeerde "toegankelijk voor rolstoel/scootmobiel"		
Suggesties			
75.	Werk goed samen met organisaties als GNR en natuurmonumenten.	Wij hebben nauwe contacten met vele groenorganisaties.	
76.	Het is goed om verschil te maken tussen opengestelde monumentale tuinen en openbare parken van b.v. gemeenten.	Maakt voor deze richtlijn over toegankelijkheid niet uit.	
77.	Liever een werkbare richtlijn voor een situatie die (nog) niet optimaal is, dan te rigide richtlijnen die mooi staan op papier, maar in de praktijk zo lastig zijn dat ze genegeerd worden. Deze richtlijnen lijken mij wel reëel. Maar als je ook richtlijnen hanteert dat iemand zelfstandig naar het park moet kunnen reizen, er zelfstandig doorheen moet kunnen etc. dan loop je tegen grenzen aan.	Wij houden het VN verdrag aan dat stelt dat iedereen zelfstandig gebruik moet kunnen maken van openbare voorzieningen.	
78.	Check of er een wandelmaatjes project is of kan worden gestart in de gemeente of regio waar het park is gelegen	Is een goede suggestie maar past niet in deze richtlijn.	
Suggesties (ontwerp)			
79.	Nieuwe voorzieningen: niet alleen een inclusief design, maar ook een toegankelijke toegang.	Is al onderdeel van deze richtlijn.	
80.	Trouwens alles ontwerpen naar de richtlijnen van het Handboek voor Toegankelijkheid.		

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen		Toepassen	
		Is al onderdeel van de richtlijn	Discussiepunt
		Opnemen in Handboek	Niet toepassen
81.	Inclusief moet inhouden dat je kunt participeren, onderdeel bent van het geheel/het gezelschap. Erbij zijn maar 'toe moeten kijken', niet goed aan een tafel kunnen aanschuiven met een rolstoel/scootmobieltje of aangepaste kinderwagen is niet 'meedoen'. Volwaardig en zelfstandig participeren zou de mooie norm moeten zijn. Ik denk graag mee met het opstellen van de richtlijn!		
82.	Alle voorzieningen inclusief maken, sluit heel veel opties uit en werpt daarmee een veel hogere drempel op voor het ontwerp dan wanneer een combinatie mogelijk is. Een deel van de voorzieningen inclusief, maar accepteer ook dat sommige dingen niet inclusief kunnen (bv een blote voeten pad, klauterpad, enz).	Wij houden het VN verdrag aan dat stelt dat iedereen zelfstandig gebruik moet kunnen maken van openbare voorzieningen.	
83.	in een grote stad is niet elke visplek toegankelijk te maken ivm bijvoorbeeld kwetsbaarheid van de kades en voldoende vaarwater overhouden. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld speelplekken, niet elk speeltoestel/plein kan/hoeft 100% toegankelijk te zijn. Wel is de noodzaak voor voldoende en goede spreiding van inclusieve buitenruimtes in elke wijk/ stadsdeel.		
84.	Bij nieuwe wandelroutes goede bewegwijzering.	Wordt opgenomen in de richtlijn.	
85.	Een watertappunt in een park	Wordt opgenomen in de richtlijn.	
86.	Verplicht stedenbouwkundigen om in parken éérs te kiezen voor een helling(baan/zigzag) met minimaal 1 leuning en geleidestrook, die voor iedereen beloopbaar of te berijden is, ook met 4-wiel scootmobieltje!, die met verminderde armkracht ook zonder hulp veilig op te rollen en af te rollen is. Is er dan nog ruimte kies dan pas voor traptreden. Nu wordt standaard eerst een trap getekend en wordt een hellingbaan 'ingeprutst', ten koste van bovengenoemde groepen.	De richtlijn verwijst naar het handboek Samen Op Pad en het Handboek voor Toegankelijkheid. De inrichtingseisen zijn duidelijk.	
Beleving			
87.	Het allermooiste zou zijn wat afwisselend landschap met gras/weide/bomen/struiken/bloeiend/vijver of andere waterpartij.	Beleving is al onderdeel van deze richtlijn.	
Ervaringen			
88.	Dit speelt al jaren.. ik werkte destijds voor een krant. Allemaal moesten we in een rolstoel.. Pas dan besef je hoe weinig er toegankelijk is met een rolstoel. Echt schandalig.		
89.	Spreek nu voor gemeente Vlissingen. Veel parken, parkeerplaats niet overal voor gehandicapten /of te weinig. Toilet mogelijkheden niet overal..		

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen		Toepassen
		Is al onderdeel van de richtlijn
		Discussiepunt
		Opnemen in Handboek
		Niet toepassen
90.	Bij richtlijn 4: voor Den Haag is het naar mijn mening niet noodzakelijk en niet mogelijk om elke vis/speel/picknickplek voor alle diverse beperkingen toegankelijk te maken. Wel dat er per wijk/ stadsdeel een aantal geschikte plekken zijn met duidelijke communicatie waar en voor wie het park geschikt is (rolstoel visplek/speeltuin aanwezig) of juist niet (op dit pad bevindt zich een trap).	
91.	Hoewel minder mooi, dan grind- of zandpad, hier een pleidooi voor meer alsfalt-voetpaden. Zoals bv in Den Haag, aan de zijkant van het Westbroekpark. Wat zou het heerlijk zijn als er in dit park ook een asfalt looppad zou lopen van de ingang naar de theetuin daar, aan het water. Sinds ik met een rollator moet lopen kan ik alleen nog LANGS het Westbroekpark en niet meer ER DOORHEEN :-). Immers met de rollator door het gras is niet te doen.	
Voorbeelden parken		
92.	Neem Natuurgebied wilder kermeter In Duitsland als voorbeeld. Daar heeft men het voor alle doelgroepen goed voor elkaar!	
93.	Rensenpark Emmen en plein bij gemeentehuis zijn een wanhoop voor slechtzienden .	
Klacht		
94.	Vaak halen gemeenten bankjes weg in het kader van overlast door hangjongeren, maar dat heeft nadelige gevolgen voor mensen die beperkt zijn in hun mobiliteit.	
95.	Nogal eens zijn mensen met een scootmobiel niet erg sociaal: laten geen ruimte voor anderen, rijden veel te hard ,steken geen hand uit bij afslaan als ik daar wat van zeg[vriendelijk is het antwoord" ja maar ik ben gehandicapt " maar iemand met een handicap is ook een mens die met anderen rekening kan /moet houden ik heb zelf jaren bijna niet kunnen lopen	
96.	Vaak worden parken misbruikt als olifantenpaadjes. Maak de paadjes in een park bochtig en zonder handige verbinding met in/uitgang. Om het park heen fietsen, scooteren of brommen zou veel sneller moeten zijn dan door een park.	

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen		Toepassen	
		Is al onderdeel van de richtlijn	Discussiepunt
		Opnemen in Handboek	Niet toepassen
	Opmerking/vraag		
97.	Wellicht een te hoge eis... (financiële) haalbaarheid is ook belangrijk		
98.	Beste mensen van kenniscentrum Groen & Handicap, Ondanks jullie ongetwijfeld goede bedoelingen, vindt ik het enorm jammer, dat de vragen zijn opgesteld volgens het liefdadigheidsmodel; met bv eenvoudige zaken als grindmatten kun je zoveel meer bereiken. Door o.a. gebruik daarvan kan iedereen gelijkwaardig genieten van de natuur i.p.v. een "ommetje". Mochten jullie professioneel maatwerkadvies willen voor echt toegankelijke buitenruimtes, waar iedereen met en zonder handicap gelijkwaardig van kan genieten, dan help ik jullie graag verder.		

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen		Toepassen	
		Is al onderdeel van de richtlijn	
		Discussiepunt	
		Opnemen in Handboek	
		Niet toepassen	
99.	<p>Namens het Gehandicaptenplatform 's Hertogenbosch ben ik graag bereid om samen met u de dialoog aan te gaan of een rondje te maken over de toegankelijkheid van een park. Om de stellingen waarbij ik op alle 100% eens ben goed uit te voeren zijn toch een aantal zaken van belang. Denk aan de minimale breedte van een pad, zeker geen grindpad en zo nog vele zaken.</p>		
Suggestie buiten dit onderzoek			

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen		Toepassen	
		Is al onderdeel van de richtlijn	Discussiepunt
		Opnemen in Handboek	Niet toepassen
100.	<p>Nog een tip: deze vragenlijst gaat over de toegankelijkheid van parken. Maar heeft u ook een vragenlijst over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor passagiers met een handicap, zoals scootmobiel/rollator? Als rollatorgebruiker word ik bijna iedere dag geconfronteerd met kapotte liften op trein - en metrostations, waardoor ik mijn bestemming niet goed, of helemaal niet, kan bereiken. Dat geeft grote overlast, frustratie en stress. In de regio Amsterdam zijn tientallen liften tegelijkertijd voor langere tijd buiten gebruik. Het is onlangs voorgekomen dat een meneer in een scootmobiel uit de laatste trein 's avonds geconfronteerd werd met een kapotte lift op het perron. Hij reed heel snel terug naar de trein die er nog gelukkig stond. Door hard te schreeuwen wist hij de aandacht van de conducteur te trekken. De conducteur hoorde hem en hielp hem weer de trein in. Bij een volgend station kon hij wél het station via de lift het station verlaten en wist hij via een enorme omweg toch nog thuis te komen. Was dit niet gelukt en was die ene trein weggereden terwijl deze man met beperking nog voor de kapotte lift had gestaan, dan had hij moederziel alleen een hele nacht op een koud perron (met een nachttemperatuur van omstreeks het vriespunt) moeten bivakkeren - zonder extra kleding, zonder eten en drinken, zonder bed of stretcher/bed en zonder WC! Dit is ten hemel schrijnend! Dat dit in Nederland voorkomt, is een grote schande! De openbaar vervoermaatschappijen doen veel te weinig om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer mogelijk te maken voor mensen met een handicap, terwijl de openbaar vervoermaatschappijen wel vervoersPLICHT hebben voor ALLE reizigers! Dat betekent dat de openbaar vervoermaatschappijen ook verplicht zijn om te zorgen voor de toegankelijkheid van de perrons voor mensen met een beperking. Maar dat gebeurt niet - en daarom vind ik dat mensen met een beperking achtergesteld worden in vergelijking met mensen die geen beperking hebben. Volgens het College van de Rechten van de Mens en volgens de VN moeten mensen met een beperking ONBEPERKT met het openbaar vervoer kunnen reizen! Ik ben benieuwd of u over dit onderwerp ook nog een vragenlijst gaat opstellen!</p>		
101.	<p>Betreft dit parken of ook natuurgebieden? Voor dat laatste wordt een dergelijke richtlijn al wat ingewikkelder. Niet alle natuurgebieden lenen zich brede toegankelijkheid (soms is fietsen al niet mogelijk). Ik heb bovenstaande lijst ingevuld als voor parken in het stedelijk gebied.</p>		
102.	<p>Ik pleit ook voor een richtlijn voor Nationale Parken. Met name een basisset all road hulpmiddelen zodat je ook echt de natuur in kan.</p>		

Opmerkingen uit enquête over de richtlijn Parken en Groenvoorzieningen		Toepassen	
		Is al onderdeel van de richtlijn	
		Discussiepunt	
		Opnemen in Handboek	
		Niet toepassen	
103.	Waterkraantjes op begraafplaatsen moeten ook toegankelijk zijn voor bezoekers met een rolstoel		
104.	En maak het ook mogelijk dat speeltuinen deze regels mee kunnen en moeten nemen!		
105.	In de speeltuin een bord met symbolen voor mensen met communicatieve beperking		